

Lenette Schuijt (63) leeft in twee sociale milieus

PREMIUM

Lenette: ‘Ik schaamde me voor mijn afkomst’

Lenette Schuijt rondde als dochter van een tuinder de universiteit af, als eerste van de familie. Ze ging een heel andere richting op, wat leidde tot een breuk met haar broer. Over die verandering van sociale klasse schreef ze een boek.

“Ik groeide op in een katholiek tuindersgezin in het Westland, mijn ouders hebben niet meer opleiding dan de huishoudschool en tuinbouwschool. Als eerste van mijn gezin heb ik de universiteit afgerond. Ik heb al meerdere boeken geschreven, maar dit is mijn eerste persoonlijke boek. Ik beschrijf hoe ik van sociale klasse veranderde, over hoe het is om in twee werelden te leven; je bent niet thuis in je nieuwe wereld en je voelt dat je je oude leven bent ontgroeid. Ik heb bijna twee jaar over het schrijven gedaan, voornamelijk in ons huis in Frankrijk. Een prachtige oude boerderij met veel grond eromheen; een grote moes- en fruittuin. We kochten het als een vakantie woning, mijn partner Inge woont er inmiddels al vijftien jaar min of meer permanent. Omdat ik nog niet met pensioen ben, reis ik op en neer. Vooral in de winter ben ik veel in Nederland, dan geef ik les bij een aantal masteropleidingen.”

Plat praten

“Ik ben wel gespannen om de reacties van mijn familie op het boek. Met mijn moeder ben ik veel in gesprek geweest tijdens het schrijven. Dat ik graag weg wilde uit het ouderlijk huis was natuurlijk niet leuk voor haar om te lezen. Een van haar reacties was: ‘Maar kind, je schaamt je toch niet voor ons?’ Nee, ik schaam me niet voor mijn achtergrond. Maar ik ben in een milieu terechtgekomen waarin op mensen zoals wij wordt neergekeken. En ik betrap me erop dat ik sommige oordelen overneem, over mensen die plat praten bijvoorbeeld, of er vuil uitzien. Er is een kloof ontstaan. Met mijn jongste broer heb ik al tien jaar geen contact meer, dat is zijn wens, niet de mijne. Dat heeft alles met deze kloof te maken. Hij verwijt mij dat ik het nest ben uitgevloegen en niet meer naar hem heb omgekeken en dat ik het hoog in mijn bol heb. Mijn moeder en andere broer herkennen dat niet. Doordat ik met mijn boek bezig was en met mijn andere broer erover sprak, heb ik ontdekt dat hij niet zo’n grote kloof ervaart. Met zijn drie kinderen ging hij vaak naar onze ouders en hield zo veel meer binding met het ouderlijk milieu.

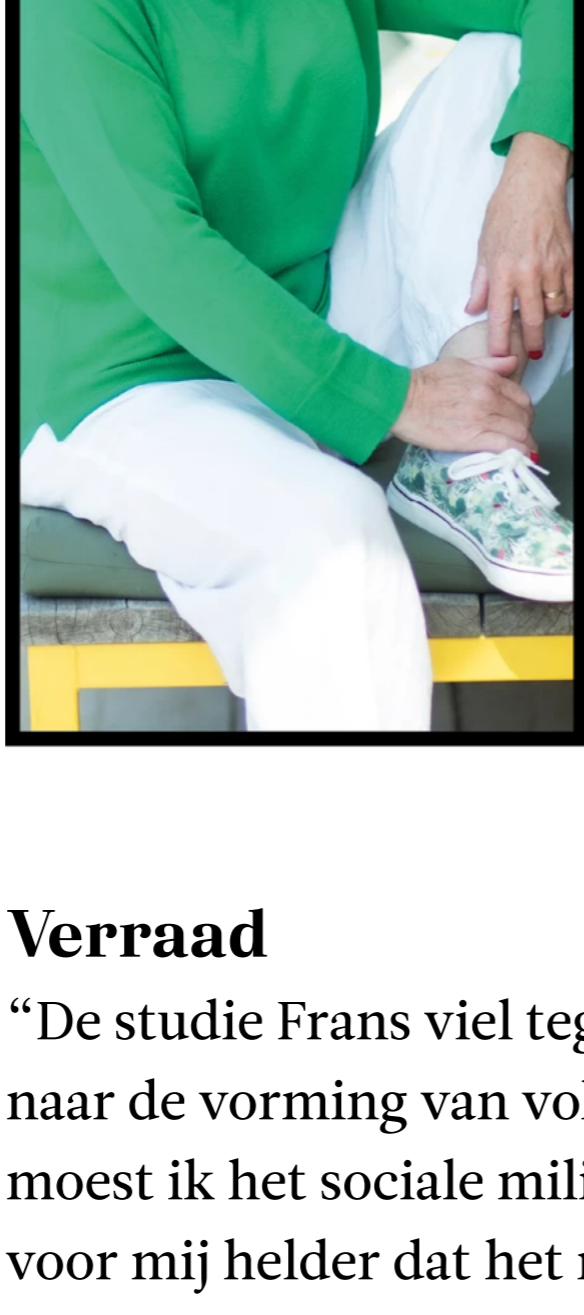
De kassen van mijn vader stonden naast ons huis. Hij ging ’s morgens eerst de tomaten plukken en kwam dan groen van de tomaten weer thuis voor de middagmaaltijd. Met mijn broers speelde ik graag in de kassen, dat waren geweldige speelplekken. Van mijn vader mocht dat niet. We woonden in huis bij mijn opa en oma, de jongste broers van mijn vader woonden ook nog thuis. Als mijn vader ons niet betrapte in de kassen, zag mijn opa of een oom ons wel. Zo’n grote familie gaf veel gezelligheid.”

Advertisement for 'SAMEN MET VLEES.NL' with a picture of a dish.

Andere wereld

“Op de lagere school zaten kinderen uit een arme en rijke buurt door elkaar. Daar vielen mij voor het eerst de verschillen op tussen de milieus. Zo bood een juf alleen mij aan spraakles te geven, omdat ik zo plat praatte. Ze zag dat ik goed kon leren en dacht dat dit mij zou helpen. Het was een heel dubbel gevoel. Enerzijds voelde ik de schaamte dat spraakles nodig was en anderzijds was ik dankbaar dat door deze lessen niemand meer kon horen waar ik vandaan kwam. En bij een vriendinnetje bij wie ik speelde, zag ik de verschillen. Haar ouders speelden tennis en gingen op vakantie naar de Côte d’Azur. Ik voelde me er slecht op mijn gemak. Het ging niet alleen om een verschil in rijk versus arm, maar vooral om een intellectueel verschil. Mijn ouders lazen nooit een boek en als ik zat te lezen, zei mijn moeder: ‘Pas op dat je niet je ogen verpest.’

Door school leefde ik al in een andere wereld dan mijn ouders. Ik had meer kennis en ik ging steeds meer mijn eigen weg. Lang voordat ik ging studeren, was er al een verwijdering. In ons gezin was ik duidelijk de meest ambitieuze, degene die het liefst weg wilde uit het milieu. Ik wilde vrij zijn om het leven te leiden dat ik wilde en had een groot verlangen naar een andere wereld. Studeren en op kamers wonen was voor mij de toegang tot die andere wereld. In eerste instantie ben ik Frans gaan studeren. Dat was vreemd in mijn milieu, maar werd geaccepteerd omdat, zoals mijn moeder zei, je dan altijd nog voor de klas kunt. Tijdens mijn studie ontdekte ik meer en meer dat ik uit een cultuurarm milieu kwam, ik had heel wat in te halen op het gebied van boeken lezen en naar het theater gaan. Mijn medestudenten kwamen uit gegoede milieus en hadden meer algemene kennis. Hoeveel ik ook las, ik hield het gevoel dat ik de achterstand nooit zou inhalen.”

‘Mijn broer verwijt mij dat ik niet naar hem heb omgekeken en dat ik het hoog in mijn bol heb’

Verraad

“De studie Frans viel tegen en later ben ik andragologie (studie naar de vorming van volwassenen, red.) gaan studeren. Hier moest ik het sociale milieu waar ik uitkom bestuderen. Het werd voor mij helder dat het niet puur mijn individuele verhaal is, wij bleken als ‘soort’ interessant voor onderzoekers. Dat was één van de vreselijkste momenten van mijn studie. Ik bestudeerde een groep waar ik eigenlijk bij hoor. Ik voelde mij een verrader, omdat niemand dat van mij wist. Moest ik nu kenbaar maken dat ik zelf uit zo’n milieu kwam? Maar dan kijken ze op mij neer, dacht ik, want dat las ik in al die studies. Dus ik heb mijn mond gehouden en dat voelde als dubbel verraad. Naar mijn medestudenten én naar mijn eigen familie. Iets later op mijn studentenvereniging sprak ik mij wel uit, want dat was een heel divers gezelschap. Ik voelde mij er thuis. Een iemand uit die tijd beschrijf ik ook in mijn boek, hij komt uit een boerengezin. Met hem heb ik altijd contact gehouden.

In mijn nieuwe wereld voelde ik me dus niet helemaal thuis. Ik was soms bang om door de mand te vallen omdat ik de sociale codes niet goed kende. Daardoor ging ik hard werken om me professioneel te bewijzen. Ik word in die nieuwe wereld geaccepteerd om wie ik ben geworden, niet om wie ik was. Tegelijkertijd paste ik niet meer in het ouderlijk gezin. Het was moeilijk om te vertellen over mijn nieuwe leven, ze konden zich daar niet veel bij voorstellen. Ik raakte ook vriendinnen kwijt die niet gingen studeren. Dat voelde lange tijd gespleten en nog altijd moet ik schakelen tussen twee werelden. Ik heb me verzoend met het feit dat die allebei bij mij horen. Mijn ouders ben ik dankbaar voor de kansen die ik heb gehad, ze steunden mij in mijn keuze om te gaan studeren. Ik heb mijn eigen pad gevolgd en niet dat wat mijn milieu van me verwachtte. Ik heb mijn draai gevonden in mijn nieuwe milieu, maar kan het niet laten om mensen daar bewust te maken van hoe het is aan de andere kant van de samenleving.”

Latrelatie

“Ik heb ook het nodige van huis uit meegekregen, zoals hard werken en omgaan met tegenslagen. En het bloed kruipt zichtbaar waar het niet gaan kan, want rondom ons huis in Frankrijk ben ik veel aan het tuinieren. Ik had daar vroeger al interesse voor, maar toen ik ging studeren, wilde ik niet gebonden zijn: je kunt niet zomaar drie dagen weg, dan gaan je planten dood. Wij konden daarom vroeger ook nooit met vakantie. Je moest altijd rekening houden met de natuur. Mijn vader kon bij een verjaardag opeens opstaan als het weer omsloeg, dan moesten we weg, naar de planten. Dat ik nu in Frankrijk veel kan tuinieren is toch wel heel fijn. Soms vragen we de buurman om een oogje in het zeil te houden als wij weggaan. In de zomerperiode is dat hooguit één nachtje, niet langer. Het tuinieren is een gezamenlijk project van mijn partner en mij. Wij zijn bijna 33 jaar samen, daarvan hebben we 23 jaar dit huis. Een groot deel van de tijd hebben we een latrelatie, omdat ik nog vaak in Nederland ben voor werk. Wij zijn heel verschillend. Maar ik denk dat goede communicatie ons geheim is. Wat helpt, is dat we altijd de confrontatie aangaan en veel praten. Dat is niet altijd makkelijk, ik heb dat als kind niet geleerd. In ons gezin riepen we door elkaar heen, niemand luisterde of stelde een vraag. Ik heb dat echt moeten leren.”

Spelen met de stof

“Ons dagritme verschilt flink, Inge staat al om vijf uur op en ik het liefst om negen uur. Inge is supertoneel en ik ben veel met spiritualiteit bezig. Zij is het liefst in en om het huis, ik wil juist veel mensen zien en de wereld ontdekken. Door veel te praten proberen we elkaar te begrijpen en de ander de ruimte te geven. Inge snapt niet dat ik niet ook fulltime in dit paradijs wil wonen. Maar ik wil mijn vrienden zien en vind mijn werk ongelooflijk leuk. Nu ben ik juist op een leeftijd dat ik kan gaan oogsten. Mijn kennis en ervaring worden gewaardeerd. Ik word gevraagd als docent op onderwerpen waar ik me mijn leven lang in heb verdiept. In het begin van mijn carrière liep ik op mijn tenen, inmiddels kan ik spelen met de stof. Dat is fantastisch. Een ander voordeel van ouder worden is dat het wat makkelijker is om eigenzinnig te zijn en kritisch en selectief te zijn in wat je oppakt. Ik vind dat een rijkdom. Ik heb mijn hele leven rekening gehouden met wat anderen denken. Als je je niet steeds aanpast aan de nieuwe klasse, word je op subtiel manieren afgewezen. Dus ben je als transklasse altijd bezig snel in te schatten wat mensen denken/willen/verwachten om je werk nodig aan te passen. Nu kan ik veel beter relativeren. Mijn werk ga ik stapje voor stapje afbouwen, maar ik blijf sowieso schrijven en ik heb alweer plannen voor een volgend boek. Daarnaast wil ik graag tekenen, boetseren en schilderen. Daar kom ik nu helemaal niet aan toe.

Advertisement for 'SAMEN MET VLEES.NL' with a picture of a dish.

Tuinieren blijf ik zeker doen, het is zo leuk om met de Franse buurman alles te bespreken. We organiseren een jaarlijkse plantenmarkt met al het zaaigoed dat we overhouden. Ja, tuinieren is meer dan een hobby.”

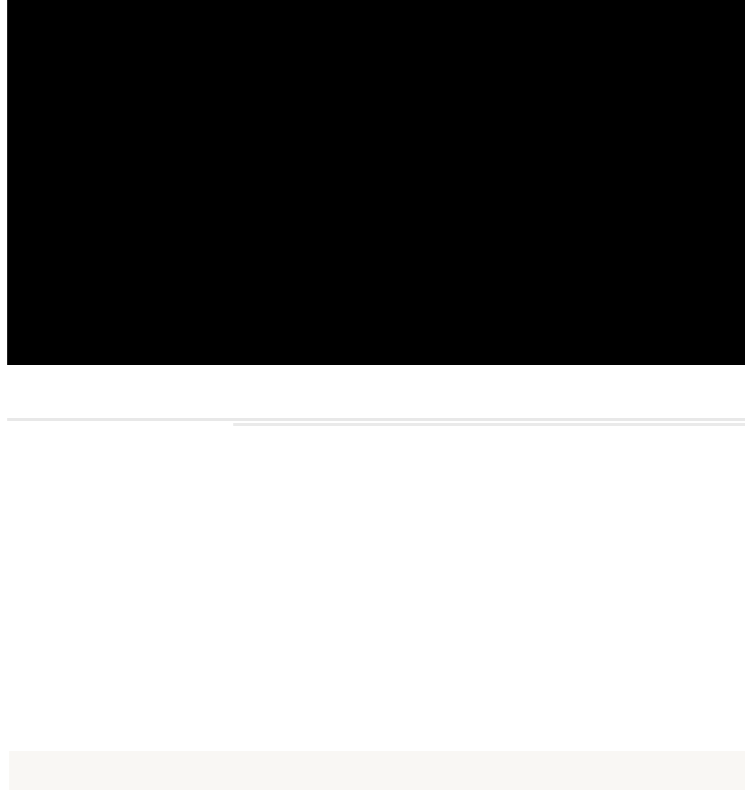
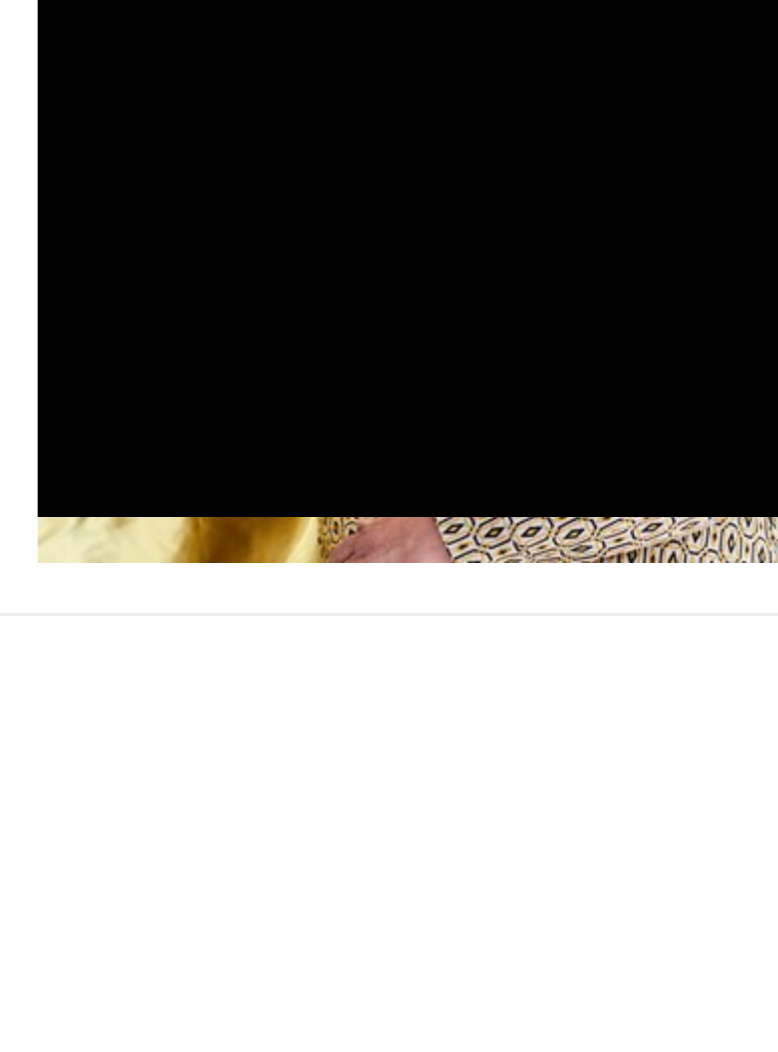
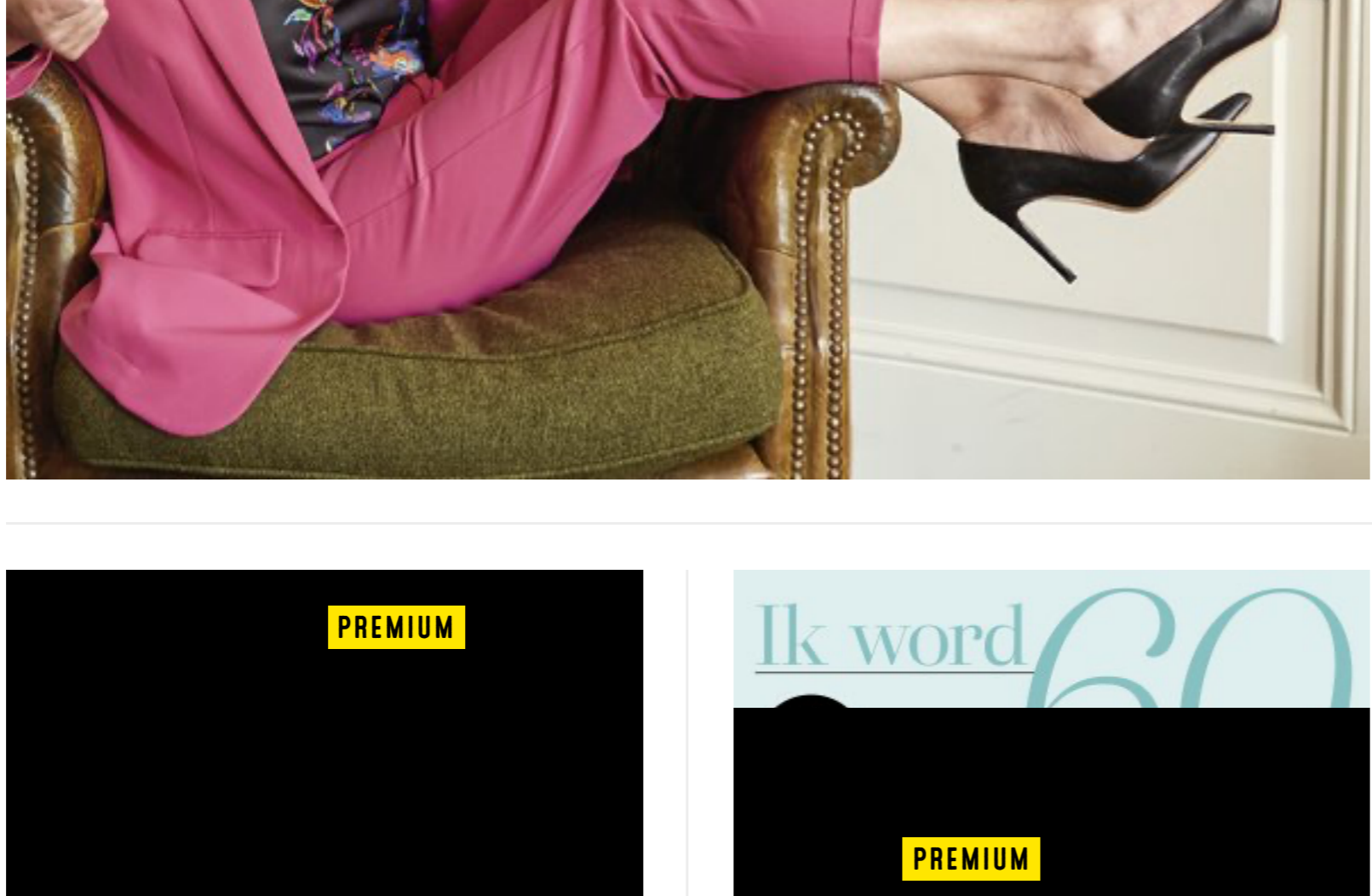
Dit artikel komt uit het Digitale Magazine van Margriet. Benieuwd wat er nog meer in staat? [Klik hier](#).

Tekst: Dorine van der Wind
Beeld: Mariël Kolmschot
25 oktober 2023

Advertisement for Margriet magazine with a picture of the cover and text: 'Maak kennis met Margriet. Koop los. Nu met 25% korting.' Includes social media icons for Facebook, Twitter, and YouTube.

Persoonlijk

PREMIUM BABETTE VAN VEEN: ‘Het leven is mooi als je kunt lachen om je verdriet’

Meer Persoonlijk

Margriet Samen met

SAMEN MET VLEES.NL
Stoofvles bereiden? Met deze tips gaat het een stuk sneller

SAMEN MET LEIDEN & PARTNERS
Altijd al Japan willen bezoeken? In dit museum komt Japan tot leven

Margriet

Algemeen	Service	Meer Margriet	Navigeer
Contact met Margriet	Klantenservice	Abonneren	Margriet Winterfair
Privacystatement	Vragen en antwoorden	Nieuwsbrieven	Puzzels
Abonnementvoorwaarden	Adverteren	Margriet Shop	Columns
Gebruiksvoorwaarden	Losse verkoop	RSS feeds	Archief
Cookiebeleid		Facebook	
Privacyinstellingen		Twitter	
		Instagram	
		Pinterest	

